

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

Guidelines for Developing Teachers' Competencies in Measurement and Evaluation for Learning Management under the Surin Primary Educational Service Area Office 1

ธัญภา ดาทอง¹ นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์² และศุภธนภฤษ ยอดสละ³

Tunyapa Dathong¹, Nawaratwadee Chinarakawat² and Suphatanakris Yordsala³

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Educational Administration Faculty of Education, Surindra Rajabhat University

Corresponding author, E-mail: 66054010106@Srru.ac.th¹, nawaratwadee.c@srru.ac.th², Suphatanakris@srru.ac.th³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ 2) เปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ ซึ่งการวิจัยนี้ดำเนินการใน 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน จำนวน 351 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และ ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน และผู้เชี่ยวชาญประเมินแนวทาง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน และ 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลในการบริหารจัดการการเรียนรู้ มีจำนวน 28 แนวทาง และผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: สมรรถนะครู, การวัดและประเมินผล, การบริหารจัดการการเรียนรู้, แนวทางการพัฒนา

ABSTRACT

This research aimed to: (1) study the level of teachers' competency in measurement and evaluation in the learning management; (2) compare competency levels in measurement and evaluation among teachers, categorized by teaching experience; and (3) study guidelines for developing teachers' competency in measurement and evaluation within the context of learning management. This research was divided into two phases'. Phase 1 involved studying and comparing the level of teachers' competency in measurement and evaluation in learning management. The sample consisted of 351 teachers selected through stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire. Statistical methods used for data analysis included mean, standard deviation, and one-way ANOVA. Phase 2 involved studying guidelines for developing teachers' competency in measurement and evaluation in learning management. The key informants consisted of five experts for the interviews and five specialists for evaluation of the guidelines. The research instruments were interview forms and evaluation forms. Statistical methods used for data analysis included mean, standard deviation, and content analysis. The research findings revealed that: 1) The overall level of teachers' competency in measurement and evaluation in management of learning was at a high level; 2) Teachers with different teaching experience showed no differences in their competency in measurement and evaluation; and 3) The results of the study on guidelines for competency development in measurement and evaluation in learning management consisted of 28 approaches, and the evaluation results for appropriateness and feasibility were at the highest level.

Keyword: Teacher Competency, Measurement and Evaluation, Learning Management, Development Guidelines

บทนำ

ในยุคปัจจุบัน ระบบการศึกษาได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ครูยุคใหม่ต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยีและความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลายมากขึ้น หนึ่งในบทบาทที่สำคัญของครูคือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งไม่เพียงแต่ใช้ในการตัดสินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ครูออกแบบการสอนที่ตรงกับความต้องการของนักเรียนได้ดีขึ้น ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 26 ได้กำหนดให้สถานศึกษาทำการประเมินผลผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลต้องดำเนินควบคู่กันไป เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและถูกต้องเกี่ยวกับศักยภาพและพัฒนาการของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

ครูในฐานะผู้ดำเนินการจัดการกระบวนการเรียนการสอน มีบทบาทสำคัญในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน การพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและความสำเร็จในการเรียนรู้ของนักเรียน การวัดและประเมินผลที่ดีจะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนและส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาได้ในระยะยาวการยกระดับการศึกษาของครูเป็นหนึ่งในวาระสำคัญด้านการศึกษาที่ 11 ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะต้องทำร่วมกัน ซึ่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีมีโอ) ได้เป็นผู้นำเรื่องนี้ในช่วงเวลา ตั้งแต่ปี 2558 จนถึงปี 2578 เจ้าหน้าที่ระดับสูงจากกระทรวงศึกษาธิการใน 11 ประเทศ ตระหนักดีว่าโรงเรียนในปัจจุบันดำเนินการภายใต้โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

และสลับซับซ้อนด้านความรู้และข้อมูลข่าวสาร ครูมีหน้าที่ต้องเตรียมนักเรียนให้พร้อมด้วยทักษะที่จำเป็นและเป็นที่ต้องการสำหรับอนาคต ด้วยเหตุนี้ ครูจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเอง (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2562) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2575) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีเป้าหมายในการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ อีกทั้งสถานศึกษาต้องสามารถจัดกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพมาตรฐาน มีแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม สื่อการเรียนรู้ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ และมีระบบกลไกการวัด การติดตาม การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) และตามแผนปฏิบัติการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ระบุว่าผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพและจิตวิญญาณความเป็นครู และเป้าหมาย สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และมีระบบการวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (Assessment for Learning) ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ยืดหยุ่นตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Personalized Learning) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)

สมรรถนะด้านการวัดและประเมิน เป็นสมรรถนะด้านหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู เป็นสมรรถนะที่ครอบคลุมตั้งแต่กระบวนการการวางแผน การวิเคราะห์ข้อสอบ การเลือกวิธีการวัดและการประเมิน การสร้างและการออกแบบ การกำหนดเกณฑ์ การให้คะแนน การตัดสินผลการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ไปจนถึงการนำผลสารสนเทศที่ได้จากการวัดการประเมินไปสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครอง นักการศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา

ผู้เรียน สำหรับมาตรฐานและสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของประเทศไทยอยู่ภายใต้การกำกับของคุรุสภา เนื่องจากคุรุสภาเป็นหน่วยงานภาครัฐสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง (คุรุสภา, 2562) การพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและความสำเร็จในการเรียนรู้ของนักเรียน การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยให้ครูสามารถวางแผนการสอนที่เหมาะสมและสามารถปรับปรุงการสอนให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนได้ นอกจากนี้ การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพยังช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวางแผนพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย (เพ็ญศรี วงศ์ปัญญา, 2560) ครูที่มีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลสูง จะสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างแม่นยำ และสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, 2563)

แต่ในปัจจุบันยังพบว่าครูหลายคนยังขาดความรู้และทักษะในการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในเรื่องของการสร้าง การพัฒนาวิธี/เครื่องมือวัดและประเมิน การใช้เครื่องมือและเทคนิคต่าง ๆ ในการวัดและประเมินผลทำให้การประเมินผลการเรียนรู้ไม่ได้สะท้อนถึงความสามารถที่แท้จริง โดยส่วนใหญ่ครูจะใช้เครื่องมือวัดและประเมินจากหน่วยงานส่วนกลาง อีกทั้งการประเมินการจัดการเรียนการสอนปกติของครูบางส่วนจะใช้เครื่องมือตามคู่มือ ส่งผลให้ครูไม่สามารถปรับปรุงการสอนได้อย่างเหมาะสม (สารกิจ นามวิเศษ, 2561; กระทรวงศึกษาธิการ, 2560; เมษา นวลศรีและกุลชาติ พันธวรกุล, 2563) อีกทั้งยังพบว่าในหลายโรงเรียนมีการใช้คะแนนสอบ RT NT หรือ คะแนน O-NET เป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู อาจมีส่วนทำให้การปฏิบัติงานของครูกลายเป็นการสอนเพื่อสอบ มุ่งเน้นคะแนนผลสัมฤทธิ์มากกว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนมากเกินไป

จากรายงานผลการประเมินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า ความสามารถด้าน

การอ่านของผู้เรียนจากการทดสอบด้านการอ่าน (Reading Test) ประจำปีการศึกษา 2566 มีผลการประเมินรวมสองด้านสูงกว่าระดับประเทศ ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) พบว่า มีผลการประเมินรวมสองด้านต่ำกว่าระดับประเทศ และผลเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการเทียบกับค่าเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่ ปีการศึกษา 2565 กับค่าเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่ ปีการศึกษา 2566 พบว่า ผลการทดสอบของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 0.63 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า ภาษาอังกฤษ ลดลง 2.06 ส่วนผลการทดสอบของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีค่าเฉลี่ยลดลง 1.87 ลดลงทุกรายวิชา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 2567)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ซึ่งขอบข่ายครอบคลุม 6 สมรรถนะ ได้แก่ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล 2) ด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมินผล 3) ด้านการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล 4) ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง 5) ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ และ 6) ด้านจรรยาบรรณในการวัดและประเมินผล ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูล สารสนเทศประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายและเสนอแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้ ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

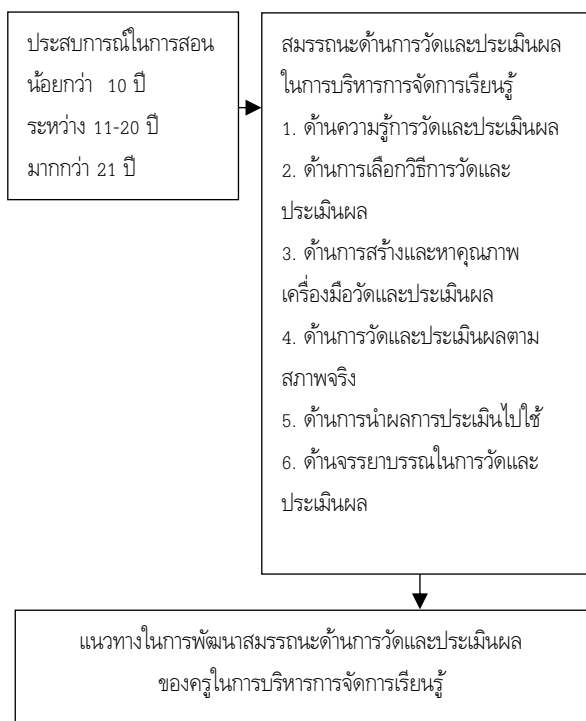

การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 10 ปี ประสบการณ์ระหว่าง 11-20 ปี และมากกว่า 21 ปี มีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลในการบริหารจัดการการเรียนรู้ แตกต่างกัน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,879 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 351 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดสถานศึกษา

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถด้านสมรรถนะการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย นักวิชาการหรืออาจารย์ในระดับอุดมศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน และครูหัวหน้าวิชาการหรือหัวหน้างานวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการประเมิน คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถด้านสมรรถนะการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย นักวิชาการหรืออาจารย์ในระดับอุดมศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และหัวหน้างานวิชาการหรือหัวหน้างานวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง

การพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลือรินทร์ เขต 1

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาและหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล 2) ด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมินผล 3) ด้านการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวัด 4) ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง 5) ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร และ 6) ด้านจรรยาบรรณในการวัดและประเมินผล

ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลือรินทร์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ ได้ดำเนินการแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลือรินทร์ เขต 1 แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลในการบริหารจัดการการเรียนรู้ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลือรินทร์ เขต 1

ขั้นตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลือรินทร์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลือรินทร์ เขต 1

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลือรินทร์ เขต 1 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลือรินทร์ เขต 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสอบถามระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ครอบคลุมสมรรถนะ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมินผล ด้านการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ และด้านจรรยาบรรณในการวัดและประเมินผล มีค่าความเที่ยงตรงด้วยเทคนิค IOC เท่ากับ 0.60-1.00 และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.43-0.80 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .974

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างลักษณะปลายเปิด โดยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดของสมรรถนะแต่ละด้าน มาสร้างคำถามปลายเปิดในประเด็น

เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดำเนินการโดยให้ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความชัดเจน ความครอบคลุมของเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม

3. แบบประเมินแนวทาง เป็นแบบมาตรประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดำเนินการโดยให้ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความชัดเจนของข้อความ ความครอบคลุมของเนื้อหา ความเหมาะสมของระดับการประเมินและความเป็นไปได้ของแนวทางที่นำเสนอ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและเก็บข้อมูลดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้

1. ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
 2. จัดทำแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน google Form พร้อม QR Code
 3. ประสานกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบเพื่อติดตามการตอบแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบร้อยละ 100
 4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและวิเคราะห์ทางสถิติ
 5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มประสบการณ์ในการสอนโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวกรณีพบความแตกต่างทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe
- ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้
1. การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1.1 ติดต่อและนัดหมายผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน (นักวิชาการ/อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาธิการ ครูหัวหน้างานวิชาการและหัวหน้างานวัดผล)

1.2 นำข้อมูลจากระยะที่ 1 ประกอบการสัมภาษณ์และดำเนินการสัมภาษณ์ บันทึกภาพ เสียงและจดบันทึก

1.3 สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้

2. การประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้

2.1 ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง

2.2 เก็บรวบรวมแบบประเมิน และตรวจสอบความสมบูรณ์

2.3 วิเคราะห์ผลการประเมินและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.4 จัดทำแนวทางการพัฒนาสมรรถนะฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแปลผลโดยเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe หากพบความแตกต่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สังเคราะห์แนวทางการพัฒนาสมรรถนะและนำเสนอข้อมูลในลักษณะพรรณนา

5. การวิเคราะห์ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแปลผลโดยเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้มากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้มาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อverage

1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้น้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 รายละเอียด ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลของครู (n=351)

สมรรถนะ	ระดับสมรรถนะ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล	3.97	.45	มาก
ด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมินผล	4.00	.47	มาก
ด้านการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล	3.88	.55	มาก
ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	4.01	.56	มาก
ด้านการนำผลการประเมินไปใช้	4.10	.50	มาก
ด้านจรรยาบรรณในการวัดและประเมินผล	4.39	.48	มาก
รวม	4.06	.43	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.06$, $S.D.=0.43$) เมื่อพิจารณาสมรรถนะในแต่ละด้าน พบว่าด้านจรรยาบรรณในการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$, $S.D.=0.48$) รองลงมา ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$, $S.D.=0.50$) ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$, $S.D.=0.56$) ด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$, $S.D.=0.47$) ด้านความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97$, $S.D.=0.45$) และด้านการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88$, $S.D.=0.55$)

2. ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	.082	2	.041	.222	.801
ภายในกลุ่ม	63.828	348	.183	-	-
รวม	63.909	350	-	-	-

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลในการบริหารจัดการการเรียนรู้ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

3.1 แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารจัดการการเรียนรู้ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน สรุปแนวทางได้ 28 แนวทาง ครอบคลุมสมรรถนะทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

ด้านความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล มี 5 แนวทาง ได้แก่ 1) จัดอบรมเรื่องการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning: AfL) การประเมินขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning: AaL) การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning: AoL) และประเมินผลตามสภาพจริง Authentic Assessment 2) ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเกี่ยวกับหลักสูตร ตัวชี้วัด และหลักการวัดผล 3) จัดอบรมการวิเคราะห์

คุณภาพเครื่องมือ และการใช้เทคโนโลยีในการประเมิน 4) พัฒนาแนวปฏิบัติภายในสถานศึกษา ร่วมกับการสร้าง PLC ด้านการประเมิน และ 5) พัฒนาค้นหาความรู้ดิจิทัลที่ทันสมัยและเข้าถึงง่าย

ด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมินผล มี 5 แนวทาง ได้แก่ 1) จัดอบรมเกี่ยวกับการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลและโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล 2) จัดทำคลังข้อสอบและเครื่องมือวัดผลมาตรฐาน 3) ส่งเสริมการใช้วิธีประเมินที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน 4) จัดทำคู่มือการใช้ Rubrics แบบแยกประเด็นและแบบภาพรวม และ 5) ส่งเสริมให้ครูออกแบบวิธีการประเมินที่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ มี 6 แนวทาง ได้แก่ 1) พัฒนาโปรแกรมอบรมเฉพาะด้านและจัดอบรมเฉพาะทางเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผล 2) ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) พัฒนาค้นหาข้อสอบมาตรฐานพร้อมคู่มือการปรับปรุงเครื่องมือ 4) ตั้งคณะกรรมการพี่เลี้ยงติดตามและประเมินคุณภาพการใช้เครื่องมือ 5) ส่งเสริมการพัฒนา Rubrics และการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือในผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) และ 6) ออกแบบ พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลและวางแผนและใช้เครื่องมืออย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการเรียนรู้

ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มี 5 แนวทาง ได้แก่ 1) จัดอบรมบูรณาการการประเมินตามสภาพจริงกับ Active Learning พร้อมสร้างเครือข่ายครูแกนนำแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี 2) ส่งเสริมการใช้เครื่องมือที่วัดได้ทุกมิติของผู้เรียน 3) จัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมออกแบบเครื่องมือวัดผลที่เน้นสมรรถนะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และประยุกต์ใช้ความรู้ 4) ประยุกต์ใช้ Learning Analytics และแฟ้มสะสมงานดิจิทัล ติดตามพัฒนาการผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง 6) ออกแบบภาระงานที่เชื่อมโยงกับการประเมินตามสภาพจริง สอดคล้องกับทักษะชีวิต และสะท้อนสมรรถนะที่ต้องการพัฒนา

ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ มี 4 แนวทาง ได้แก่ 1) วิเคราะห์ผลการสอบระดับชาติ เพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียน 2) ใช้เทคโนโลยีวิเคราะห์ผลการเรียนรายบุคคล 3) วิเคราะห์ตัวชี้วัดและปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้ตอบสนองความต้องการของ

ผู้เรียน และ 4) ใช้ข้อมูลจาก Rubrics เพื่อออกแบบการเรียนรู้เฉพาะกลุ่ม

ด้านจรรยาบรรณในการวัดและประเมินผล มี 3 แนวทาง ได้แก่ 1) พัฒนาระบบกำกับ ติดตาม และอบรมจรรยาบรรณด้านวัดและการประเมินผล 2) กำหนดนโยบาย จัดทำคู่มือและสร้างระบบตรวจสอบจรรยาบรรณ และ 3) ส่งเสริมการใช้เกณฑ์วัดผลที่เที่ยงตรง โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์

3.2 ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.89$, $S.D.=0.30$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$, $S.D.=0.53$)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลของการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ว่า ครูมีระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลในการบริหารการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูได้ผ่านการอบรมที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ตามนโยบายการพัฒนาวิชาชีพครูของกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้ การวัดและประเมินผลเป็นหนึ่งในสมรรถนะหลักครูทุกคนต้องได้รับการพัฒนา หรือผ่านกระบวนการผลิตครูที่มีคุณภาพจากสถาบันการศึกษา จึงทำให้ครูมีสมรรถนะโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ธนกรวิทย์ แสนทอง, 2547) ได้กล่าวว่า สมรรถนะเกิดจากประสบการณ์การทำงาน เกิดจากการศึกษาและฝึกอบรม (Greengard, 1999) สมรรถนะเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารงานในยุคปัจจุบัน และ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2557) กล่าวว่าสมรรถนะ

ครูควรครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เบญจมาศ พุทธิมา, 2561) ที่พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับสูง มีเจตคติที่ดีต่อการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล และมีทักษะในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษาอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เมษา นวลศรี และกุลชาติ พันธวรกุล, 2562) ที่ได้ศึกษา การวิเคราะห์สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครู: กรณีศึกษาเขตพื้นที่ภาคกลาง พบว่า ครูมีระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง

สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การที่ครูมีสมรรถนะด้านนี้อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ครูได้พัฒนาและประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับสถานการณ์การเรียนการสอนในปัจจุบัน อันเป็นผลจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริง ทำให้ครูสามารถเลือกใช้เครื่องมือวัดผลได้อย่างเหมาะสม ออกแบบทดสอบที่ตรงกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้ รวมถึงสามารถวิเคราะห์และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ดังที่ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2557) กล่าวว่า สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูควรประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถ และเจตคติที่เหมาะสม การที่ครูมีระดับความรู้อยู่ในระดับมากจึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถและเจตคติที่เหมาะสมต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2548) ระบุว่าสมรรถนะของครูด้านการวัดและประเมินผลควรรวมถึงความรู้เกี่ยวกับหลักการวัดผลและประเมินผล การใช้เครื่องมือวัดผลที่เหมาะสมและการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วรลักษณ์ อาจวิชัย, 2565) พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล เป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลักของสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งช่วยให้ครูสามารถออกแบบและใช้เครื่องมือประเมินที่เหมาะสมกับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมรรถนะด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การที่ครูมีสมรรถนะด้านนี้อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ครูมีประสบการณ์ในการสอนและได้รับการอบรมหรือ

พัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย โดยการส่งเสริมและสนับสนุนจากสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งช่วยให้ครูสามารถเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมกับลักษณะของเนื้อหาวิชาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ (ณรงคิทธิยแสนทอง, 2547) กล่าวว่า สมรรถนะของครูเกิดจากการเรียนรู้ฝึกฝน และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนครูที่สามารถเลือกใช้วิธีการวัดผลที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับนักเรียนจะช่วยพัฒนาผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552) กล่าวว่า ครูต้องสามารถสร้างและเลือกใช้เครื่องมือประเมินผลที่เหมาะสมกับทักษะและพฤติกรรมที่ต้องการวัด เพื่อให้การประเมินสะท้อนถึงความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จันทิมา จันทรประสาธ, 2560) ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครู พบว่า ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มทักษะในการเลือกใช้เครื่องมือประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

สมรรถนะด้านการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การที่ครูมีสมรรถนะด้านนี้อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ได้ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวัดและประเมินผลและสร้างความตระหนักของครูในบทบาทของการประเมินไม่ใช่เพียงการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น แต่เป็นเครื่องมือสำคัญในปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังที่ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2548) ระบุว่าสมรรถนะของครูด้านการวัดและประเมินผลควรครอบคลุมการใช้เครื่องมือวัดผลที่เหมาะสม การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงและเชื่อมั่นได้ในการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ (ซวาล แพร์ตกุล, 2552) ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญหลักการและวิธีการในการสร้างเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพสำหรับการประเมินเพื่อสรุปผล โดยเครื่องมือจะต้องมีความเที่ยงตรง (validity) ความเชื่อมั่น (reliability) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แซ่ซัน, 2551) ได้สังเคราะห์สมรรถนะครูของประเทศไทยที่กำหนดโดยหน่วยงาน

ของกระทรวง ศึกษาธิการครูต้องมีสมรรถนะด้านการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนและบริบทของโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และงานวิจัยของ (เบญจมาศ พุทธิมา, 2561) ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษาของครูผู้สอนโดยใช้เทคนิคการเสริมพลังอำนาจ พบว่า ครูผู้สอนมีสมรรถนะด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ดังนี้ ครูมีความเข้าใจในการพัฒนาเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ ครูมีทัศนคติที่ดีต่อการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล และครูสามารถออกแบบและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน

สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การที่ครูมีสมรรถนะด้านนี้อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ครูมีความเข้าใจในหลักการและมีประสบการณ์ในการประยุกต์ใช้เครื่องมือการประเมินที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติและบริบทการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบกับการที่ครูได้รับการพัฒนาผ่านการประชุม การอบรมเกี่ยวกับแนวทางการประเมินแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการนิเทศติดตามจากทั้งสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังที่ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) กล่าวว่า สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของการเรียนการสอน โดยเฉพาะการประเมินตามสภาพจริงที่ช่วยให้ผู้เรียนแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (วรลักษณ์ อาวจิชัย, 2565) พบว่า การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเป็นความสามารถในการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และดำเนินการอย่างสม่ำเสมอเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

สมรรถนะด้านการนำผลการประเมินไปใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การที่ครูมีสมรรถนะด้านนี้อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ครูมีความตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ข้อมูลจากการประเมินเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบกับมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูในการนำผลการประเมินไปใช้ และได้ส่งเสริมประสบการณ์ในการประยุกต์ใช้ผลการประเมินในการ

ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูมีความสามารถในการใช้ข้อมูลจากการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในหลายมิติ ทั้งการปรับปรุงหลักสูตร การวางแผนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และการให้คำแนะนำรายบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ (ทิตินา แชมมณี, 2556) กล่าวว่า การนำผลการประเมินไปใช้ควรครอบคลุมทั้งมิติของการพัฒนาผู้เรียน การปรับปรุงหลักสูตร และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) กล่าวว่า ควรนำผลประเมินไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและลักษณะของผู้เรียน (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2557) การใช้ผลการประเมินควรมุ่งตอบสนองความแตกต่างระหว่างผู้เรียน เพื่อช่วยให้ครูออกแบบแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน และ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) เน้นว่าการนำผลการประเมินไปใช้ควรเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ช่วยให้ครูวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน และแนวโน้มการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน นำไปสู่การวางแผนการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วรลักษณ์ อาจิวชัย, 2565) ศึกษาการพัฒนาแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พบว่า ความสามารถในการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้เป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลักของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครู และงานวิจัยของ (ชัยพร กากบัว, 2565) ที่พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู โดยเน้นการใช้ข้อมูลประเมินในการตัดสินใจทางการสอน

สมรรถนะด้านจรรยาบรรณในการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การที่ครูมีสมรรถนะด้านนี้อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มีการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามมาตรฐานจรรยาบรรณทางการศึกษาอย่างเข้มงวด รวมถึงการให้ความสำคัญกับคุณธรรมและความรับผิดชอบทางวิชาชีพ ทำให้ครูมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการรักษามาตรฐานด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณในกระบวนการวัดและประเมินผลของผู้เรียน

ดังที่ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548) กล่าวว่า จรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นหลักสำคัญที่ครูต้องยึดถือ ซึ่งรวมถึงการให้เป็นธรรมในการวัดผล และการไม่ลำเอียงต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง นอกจากนี้ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน, 2551) เน้นว่าครูต้องมีความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการรักษาคุณภาพการศึกษา โดยครูต้องสามารถใช้หลักการที่เป็นธรรม โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในผลการประเมิน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เมษา นวลศรี และกุลชาติ พันธุรกุล, 2563) ศึกษาการวิเคราะห์สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครู: กรณีศึกษาเขตพื้นที่ภาคกลาง พบว่า ครูมีระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยสมรรถนะด้านจรรยาบรรณในการประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่าไม่แตกต่างกัน เนื่องมาจากครูได้รับการพัฒนาภายใต้ต้นนโยบายเดียวกัน มีมาตรฐานการสนับสนุนวิชาชีพและการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่เท่าเทียมกัน อีกทั้งครูได้ผ่านการอบรมที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมิน หรือผ่านกระบวนการผลิตครูที่มีคุณภาพจากสถาบันการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ดังที่ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2557) กล่าวว่าสมรรถนะเกิดจากการบูรณาการความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะส่วนบุคคลที่สั่งสมจากการศึกษาและประสบการณ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จิราภรณ์ มีสง่า และอริศรา รุ่งทวีชัย, 2561) และ (มัสยา ไช้ศิริ, 2561) ที่พบว่าประสบการณ์และคุณวุฒิที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูผู้สอน

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มีแนวทางการพัฒนาจำนวน

28 แนวทาง ครอบคลุมสมรรถนะทั้ง 6 ด้าน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะปฏิบัติ และจรรยาบรรณ ดังที่ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2557) กล่าวว่า การพัฒนาครูด้านการวัดและประเมินผลควรดำเนินการในลักษณะองค์รวมที่ไม่แยกส่วน และต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และเจตคติ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2548) เน้นการพัฒนาสมรรถนะอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการฝึกอบรมและการประเมิน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เมษานวลศรี และกุลชาติ พันธวรกุล, 2563) ที่ระบุแนวทางพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินผล 5 ประการ ได้แก่ (1) การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการวัดและประเมินผล (2) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการโดยผู้เชี่ยวชาญ (3) การส่งเสริมการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (4) การทดสอบระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครู และ (5) การจัดเวทีนำเสนอนวัตกรรมด้านการวัดและประเมินผล

ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในการบริหารการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่าแนวทางมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ผลดังกล่าวอาจมาจากกระบวนการพัฒนาแนวทางที่มีความเป็นระบบและผ่านการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ทั้งนักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าบริหารงานวิชาการ และหัวหน้างานวัดผลและประเมินผล ซึ่งทำให้ได้แนวทางที่ตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นในบริบทจริง นอกจากนี้ แนวทางดังกล่าวยังผ่านกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนและได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จึงมีความสมบูรณ์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชัยพร กากบัว, 2565) ที่พบว่าการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับแนวคิดของ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2548) ที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะครูผ่านการอบรมและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะครูต้องไม่เพียงการอบรมระยะสั้นที่ขาดการติดตามผล แต่ต้องมี

กระบวนการประเมินและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน, 2551) ยังให้ความสำคัญกับการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการวัดและประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ครูมีสมรรถนะด้านการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จึงควรเป็นประเด็นหลักในการพัฒนา โดยเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดโปรแกรมอบรมเฉพาะด้านที่เน้นการปฏิบัติจริง ส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ จัดระบบการนิเทศติดตามที่ให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง สร้างแรงจูงใจให้ครูพัฒนาตนเอง และจัดประเมินสมรรถนะอย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาอย่างเป็นระบบ

1.2 หน่วยงานการศึกษาทุกระดับควรกำหนดนโยบายและแนวทางการสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูอย่างเป็นรูปธรรม โดยในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดตั้งศูนย์พัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล พัฒนาคัลังความรู้ คลังข้อสอบมาตรฐาน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประเมินตามสภาพจริง และสนับสนุนการจัดตั้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อย่างต่อเนื่อง ส่วนสถานศึกษาควรนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ พัฒนาระบบที่เอื้อส่งเสริมสร้างสมรรถนะครูรายบุคคล และส่งเสริมให้ครูใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษาสมัยใหม่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบและหาแนวทางพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่

2.3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลในบริบทของการศึกษาทางไกลหรือการเรียนออนไลน์ ซึ่งมีความท้าทายแตกต่างจากการเรียนในชั้นเรียนปกติ

2.4 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูกับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้เห็นถึงผลกระทบที่แท้จริงของกระบวนการพัฒนาครูต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ทั้งนี้ การศึกษาดังกล่าวจะช่วยยืนยันประสิทธิภาพของแนวทางที่นำมาใช้ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับบริบททางการศึกษาในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ที่ให้คำแนะนำและติดตามความก้าวหน้าอย่างใกล้ชิด

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัย ครูผู้สอนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้ทรงคุณวุฒิที่สละเวลาให้สัมภาษณ์และแสดงความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำแนวทางการพัฒนา ความอนุเคราะห์จากทุกฝ่ายทำให้งานวิจัยนี้บรรลุผลสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). รายงานการวิเคราะห์สมรรถนะและการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผล ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- คุรุสภา. (2562). ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. สืบค้นจาก <https://www.ksp.or.th/laws/>.

- จิราภรณ์ มีสง่า และอริศรา รุ่งทวีชัย. (2561). การศึกษาสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผลทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ เขต 2. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า, 5(2), 93-101
- จันทิมา จันทรประสาท. (2560). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูโรงเรียนในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชวาล แพรัตกุล. (2552). เทคนิคการวัดผล (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยพร กากบัว. (2565). การพัฒนาโปรแกรมสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต).
- มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2547). มารูจัก COMPETENCY กันเถอะ. กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- ทิศนา เขมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน. (2551). สมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์. (2557). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545, 19 ธันวาคม).
- ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 119 ตอนที่ 123 ก. หน้า 16-21.
- เพ็ญศรี วงศ์ปัญญา. (2560). การวางแผนและการพัฒนาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุริยาสารสิน.
- เบญจมาศ พุทธิมา. (2561). การพัฒนาสมรรถนะการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษาของครูผู้สอนโดยใช้เทคนิคการเสริมพลังอำนาจ. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 8(14), 57-72.
- เมษา นวลศรี และกุลชาติ พันธวรกุล. (2563). การวิเคราะห์สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครู: กรณีศึกษาเขตพื้นที่ภาคกลาง. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 14(3), 116-133.
- มัสยา ไช้ศิริ. (2561). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรลักษณ์ อัจฉิชัย. (2565). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). *การวัดและประเมินผลการศึกษา: แนวคิด และแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2557). *การวัดและประเมินสมรรถนะของบุคลากรวิชาชีพ. วารสารการวิจัยสังคมศาสตร์ ประจำปี 2557*, 1, 1-23.
- สารกิจ นามวิเศษ. (2561). การพัฒนาสมรรถนะครูในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้. *วารสารการศึกษา*, 34(3), 45-49.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2563). *สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครู*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน. (2567). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). *คู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 (2567). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2568*. สุรินทร์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2562). *นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- Greengard, S. (1999). *Competency Management Delivers Spectacular Corporate Gains, Workforce*. Costa Mesa: March.